

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : B.21.0.SGB.0.06-610- **32**
Konu : Soru Önergesi (7/12952)

07/01/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 10/12/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-156479 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, Kütahya Milletvekili Sayın Prof. Dr. Alim IŞIK tarafından tevcih edilen 7/12952 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hayati YAZICI
Bakan

Ek: Soru önergesi cevabı (3 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Kütahya Milletvekili Sayın Prof. Dr. Alim İŞİK'a ait 7/12952 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

1-4) Esendere Gümrük Müdürlüğü'nden İran'a yapılan ihracatlar, sınır ticareti kapsamında gerçekleştirilen işlemler ile İzmir firmaların Esendere, Hakkari, Ambarlı ve Atatürk Hava Limanı Gümrük Müdürlüklerinden yaptıkları ihracatların incelenmesi amacıyla başmüfettiş ve müfettişlerden oluşan bir çalışma ekibi görevlendirilmiş, konuya ilişkin farklı tarihlerde alınmış onaylar birleştirilmiş ve böylelikle denetimin etkinliği artırılmıştır.

Konuyla ilgili olarak düzenlenen 1 sayılı 07.02.2011 günlü Soruşturma Raporunda, inceleme soruşturma konusu firmalar adına Esendere, Hakkari, Ambarlı ve AML Gümrük Müdürlüklerince teselli ihracat beyannameleri ile ihracat beyannamelerinde yazılan bedel yaklaşık 400 milyon TL olan ihracat için 23 milyon TL haksız KDV indenesinden yararlandıklarının tespit edildiği belirtilmiştir.

Anılan soruşturma raporu gereğinin yapılması için; Ankara, Yüksekova ve Küçükçekmece Cumhuriyet Başsavcılıklarına; Kalkınma, Ekonomi ve Milli Savunma Bakanlıklarına; Bakanlığın birimlerine; haksız alınan KDV'nin tahsil ve tahsis için Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına; sig. gelirlerinin aktarılması mevzuatı açısından değerlendirilmek üzere Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurumu Başkanlığına; ayrıca Hakkari Valiliğine gönderilmiştir.

Müfettişlerce, ihracatlar sonucu elde edilen bu kazanımın terörün finansmanında kullanıldığı yönünde kesin bir tespitte bulunulmamış; terörün finansmanında kullanıldığı yönünde yorum yapılmıştır. Anılan soruşturma raporu bu açıdan değerlendirilmek üzere MİT Müsteşarlığına gönderilmiştir.

Söz konusu soruşturmada görevli, farklı müfettişlerden alınan yazılardan uyumlu bir çalışma yapılmadığı anlaşıldığından; muhtemel sorunların önlenmesi amacıyla mezkûr incelemenin devamını yürütmek üzere 6 müfettiş görevlendirilmiş olup; yeni görevlendirilen müfettişler tarafından İran'a gidilip ihracatların gerçek olup olmadığının araştırılması dahil geniş çaplı inceleme araştırma devam etmektedir.

Ayrıca, konuyla ilgili 5519 sayılı Sicil Kanunu ile 11 Kanununun Değiştirilmesi Hakkında Kanun kapsamında Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bir yazı ile yazı ile talep olup, bu konu ile ilgili halen devam etmektedir.

Bakanlığımızın yeniden yapılandırılması kapsamında işin niteliği ve etkin iş üretimi amacıyla Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı bünyesinde 3 ayrı grup başkanlığı oluşturulmuştur. Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı'nın çalışma usul ve esaslarını belirleyen yönetmelikte de söz konusu grup başkanlıklarında görevli müfettişlerin çalışma ve görev kapsamı ile yetki ve sorumlulukları açıkça belirlenmiştir. Dolayısıyla anılan müfettişler bu kapsamda çalışmalarını sürdürmekte olup, yetkilerini, alanlarını söz konusu şekilde kullanmaktadır.

Hukuk devletinin temel kanunu olan anayasa'nın etkin ve etkili şekilde sağlanabilmesi için de her çerçevede kamu görevi yapan denetim elemanlarının etkin ve işlevlerinin gerekmesi halinde incelemeye konu edilmesi hukuki işlemlerin gereğidir.

5) 2012 yılı içerisinde Doğu ve Güneydoğu Gümrük Kapılarımızda zor şartlar altında görev yapan gümrük personelinin güvenliğinin sağlanması amacıyla Acil Müdahale Ekipleri oluşturulmuş, 2013 yılında göreve başlayacak olan personelle birlikte bu ekiplerin yapısal

sayısal ve nitelik olarak geliştirilmesi değerlendirilmekte olup, kapılarımızın güvenliği ile görevli personelin korunmasına yönelik olarak ileriye dayalı olarak Mülki İdare Amirleri kanalıyla diğer güvenlik birimlerinin desteği talep edilebilmektedir.

Görevini başarıyla yapanların ödüllendirilmesine yönelik de : bilindiği üzere 25.02.2011 gün ve 27857 (1. mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 13.02.2011 gün ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 110 uncu maddesi ile 557 sayılı Kanunun 22 nci maddesi değiştirilerek “Görevli oldukları kurumların vatandaşları ile ticaret ve çalışmaları ile emsallerine göre başarılı görev yapmak suretiyle kamu yararlarında önemli ölçüde tasarruf sağlanmasında, kamu zararının oluşmasının önlenmesinde ve önlenemez kamu zararlarının önemi ölçüde azaltılmasında, kamusal fayda ve pehirlerin beklenenin üzerinde artırılmasında veya sunulan hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin yükseltilmesinde somut olaylara ve verilere dayalı olarak katkı sağladıkları tespit edilen memurlara, merkezde bağlı veya ilgili bakanlıklarda valiler, ilde ilde kaymakamlar tarafından başarı belgesi verilebilir.” şeklinde düzenlenmiştir.

Soz konusu Yasa hükmü çerçevesinde, Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri tarafından gerekli şartları taşıyan ve başarı belgesi verilmesi istenilen personel teklif edilmekte olup, teklif edilen personelin durumu ise bu kapsamda değerlendirilmektedir.

Ayrıca Esendere Sınır Kapısında görevli personel, Bakanlığımızın tüm birimlerinde görevli personel gibi mevzuatın kendilerine tanıdığı yetki ve sorumluluklar çerçevesinde hizmetlerini sürdürenlerdir. 1998 – 2010 yılları arasında Esendere’de görev yapan 4 personele takdimatı verilmiş olduğu tespit edilmiştir.

6-8) Esendere Gümrük Müdürlüğünden tespit edilen ticaret belge numaralarının tümünde, muayene işlemlerinin fiziki muayene yöntemine göre yapılması uygulanması başlatılmıştır.

“Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin 1/12/2008 tarihli ve 2008/14451 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’nın 12 nci maddesi uyarınca “Sınır Ticaret Merkezleri (STM)” kurulması, ilgili Valiliğin talebine istinaden, Ekonomi Bakanlığının emülga Dış Ticaret Müsteşarlığı koordinasyonunda Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı emülga Devlet Planlama Teşkilatı, Mucir Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı emülga Gümrük Müsteşarlığı temsilcilerinden oluşan bir Koordinasyon Komisyonu ile yapacağı teklif üzerine Ekonomi Bakanlığının onayı ile kurulmaktadır.” (Kararın 21 inci maddesi uyarınca) kararda yer alan hususlara ilişkin talimatlar vermeye, sınır ticareti yoluyla yapılacak ithalat ve ihracatın her aşamasında gerekli görülecek düzenlemeleri yapmaya ve önlemler almaya, ürün politikaları dikkate alınarak gerektiğinde ürün ve ülke bazında ithalatı ve ihracatı sınırlandırmaya veya durdurmaya Ekonomi Bakanlığının emülga Dış Ticaret Müsteşarlığı yetkilidir.

Bu çerçevede verilecek hususlar parantez ibaresi gereği STM’lerin kapatılmasında da kurumlar arası tam bir koordinasyon sağlanması gerekmektedir. Bununla birlikte sınır ticaret protokolleri gereğince STM’lerin kurulması/kapılması ülke makamlarının ortaklaşa vereceği bir karar neticesinde mümkün olabilmektedir.

Bununla birlikte Esendere STM’nin eksikliklerinin giderilmesi, fiziki ve teknik şartlarının iyileştirilmesine yönelik çalışmalara devam edilmektedir.

9) Gümrük kapılarının fiziki koşulları bütçe imkanları dahilinde yerine getirilmeye çalışılırken bu yenileme çalışmalarının uzun sürmesi mevcut hizmet birimlerinin ülkemizin modern yüzünü yansıtmaması Yapı-İşlet-Devret modelini öne çıkarmıştır.

Bu nedenler birer dış alternatif finansman imkanı sağlaması, kısa sürede sağlıklı bir altyapıya kavuşturması, hizmet için gereken fiziki yapının yanı sıra her türlü teknoloji imkanıyla donatılması, iş akışlarının doğru kurgulanması, bu kurguya uygun yapılar ile sınır geçişlerinin kolaylaştırılması, hizmet alan ve hizmet sunanların genellikle yerleşim yerinden uzak olan bu noktalarda ihtiyaçlarını barınma, asıl diğer ihtiyaçlara iyi uygulama örneği teşkil etmesi, yasal prosedürlerin tamamlanması sırasında otak kapı modelinin hayata geçirilebilir olması gibi gerekçelerle Gümrük Kapıları bağlı olmak üzere günlük tesislerini Yap-İşlet-Devret (YİD) modeli ile yapılandırılmaktadır.

Bu kapsamda Bakanlığın ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği arasında, Yüksek Planlama Kurulu tarafından Yap-İşlet-Devret Modeli ile yapılandırılması hususunda mühtelif tarihlerde yetki verilen Çıldır/Aktaş, Dilmen, Kapıköy, Esendere Gümrük Kapıları ile Halkalı Gümrük Müdürlüğünün ihtiyaç duyduğu bina ve altyapı tesislerinin yapımının Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından gerçekleştirilmesi için 27.05.2012 tarihinde anılan soru önergesinde de bahsa geçen protokol imzalanmıştır.

Bilahare, anılan idarelerin ihtiyaç duyduğu bina ve altyapı tesislerinin daha modern imkanlara kavuşturulması amacıyla Bakanlığın, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile AS arasında 05/07/2012 tarihinde ile Esendere, Çıldır/Aktaş, Dilmen, Kapıköy ve Halkalı Gümrük İdarelerinin İhtiyaç Duyduğu Bina ve Altyapı Tesisleri Projelerinin Uygulanması Sözleşmesi" imzalanmış, söz konusu sözleşme gereği çalışmaları başlanılmıştır.

Çalışmaların tamamlanması Bakanlığınca titizlikle takip edilmekte ve ivedilikle sonuçlandırılması hedeflenmektedir.